

Студијски програм: ДАС Право
Назив предмета: Основне вредности Европске уније
Наставник/наставници: Владимир Медовић
Статус предмета: Изборни (јавноправни модул)
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета је стицање продубљених теоријских и практичних знања о основним вредностима Европске уније, њиховом историјском развоју, правној природи и значају за функционисање правног и институционалног поретка Уније. Студенти се упознају са садржином вредности на којима почива Европска унија, као што су поштовање људског достојанства, слобода, демократија, једнакост, владавина права и заштита људских права, као и са механизмима њихове заштите и унапређивања. Посебан циљ предмета јесте развијање способности за разумевање правног дејства основних вредности Европске уније, поступака и санкција у случају њиховог кршења, као и анализу њиховог значаја у процесу приступања држава кандидата Европској унији. Савладавањем наставног градива студенти стичу компетенције за критичко сагледавање изазова у примени основних вредности Европске уније, њиховог утицаја на националне правне системе и значаја који имају у процесу европских интеграција и даљег развоја европског правног простора.
Исход предмета: Савладавањем програма предмета студент стиче продубљена знања о појму, садржини, историјском развоју и правној природи основних вредности Европске уније, као и о њиховом значају за функционисање правног и институционалног система Уније. Студент је у стању да идентификује и анализира основне вредности Европске уније, разуме њихово место у примарном праву Уније и сагледа њихов значај за државе чланице и државе кандидате за чланство. По завршетку наставе студент је оспособљен да критички анализира механизме заштите основних вредности Европске уније, поступке и последице њиховог кршења, као и праксу институција Европске уније у овој области. Развија способност тумачења и примене релевантних извора права Европске уније, сагледавања изазова у процесу приступања држава кандидата и процене утицаја основних вредности на националне правне системе. Студент стиче компетенције неопходне за самосталну анализу савремених правних и политичких питања која се односе на заштиту и унапређивање основних вредности Европске уније, као и за даље научноистраживачко и стручно усавршавање у области права Европске уније.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, настанак и развој основних вредности Европске уније. Вредности Европске уније у систему примарног права Уније. Људско достојанство, слобода, демократија, једнакост, владавина права и поштовање људских права као темељне вредности Европске уније. Правна природа и дејство основних вредности Европске уније. Однос основних вредности Европске уније и уставних традиција држава чланица. Механизми заштите вредности Европске уније, укључујући поступак из члана 7 Уговора о Европској унији и последице озбиљног кршења вредности Уније. Улога институција Европске уније у заштити и унапређивању основних вредности. Основне вредности Европске уније и процес приступања држава кандидата. Копенхашки критеријуми и владавина права. Савремени изазови у примени и заштити основних вредности Европске уније. <i>Практична настава</i> Анализа одредаба Уговора о Европској унији, Повеље Европске уније о основним правима и других релевантних извора права Европске уније. Анализа праксе Суда правде Европске уније и Европског суда за људска права од значаја за заштиту основних вредности. Решавање студија случаја у вези са повредама основних вредности и применом механизма њихове заштите. Анализа извештаја Европске комисије о владавини права и докумената који се односе на испуњеност критеријума за чланство у Европској унији. Израда и презентација семинарских радова и дискусија о актуелним изазовима у области заштите основних вредности Европске уније.

Литература

а) основна: Медовић, В. (2018). *Европска унија – право и институције*, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Нови Сад; Медовић, В., Вапа Танкосић, Ј., Младенов, М. (2023). *Примена европских вредности у политикама Републике Србије*, Универзитет Привредна академија у Новом Саду, Нови Сад

б) допунска: Медовић, В., Вапа Танкосић, Ј., Младенов, М. (2021). *Европске вредности и приступање трећих држава Европској унији*, Универзитет Привредна академија у Новом Саду, Нови Сад; Медовић, В., Танкосић Вапа, Ј., Продановић, Р. (2025). *Примена европских одрживих вредности у политици заштите животне средине и пољопривредној политици Републике Србије*, Универзитет Привредна академија у Новом Саду, Нови Сад

Број часова активне наставе:
120

Теоријска настава: 5*15=75

СИР: 3*15=45

Методе извођења наставе

Усмена предавања илустрована у Power Point-у, Индивидуални и групни радови, интерактивни облици наставе, презентације, дискусионе групе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Активност на предавањима 30

Семинарски рад 15

Усмени испит 55